

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-12 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 07-16/149-49
Karar Tarihi : 22.2.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖR : Ekrem KALKAN, Adnan AKGÜN, Remzi Özge ARITÜRK

C. ŞİKAYET EDEN : Mep İletişim ve Dış Ticaret A.Ş.
Hattat Halim Sok. No:15 Balmumcu/İstanbul
Temsilcisi: Av. Abdülkadir AKSOY
Çatallı Sok. No:25 06500 Gazi Mah. Ankara

20 **D.HAKKINDA
İLK İNCELEME
YAPILAN** : Sony Ericsson Mobile Communications AB Türkiye Şubesi
Büyükdere Cad. No:61 USO Center K.1 Maslak/İstanbul

E. DOSYA KONUSU : Sony Ericsson'un alıcıları arasında ayrımcılık yapmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayetçi tarafından yapılan başvuruda;

- 30
- Mep İletişim ve Dış Ticaret A.Ş.'nin (Mep İletişim) 2000 yılından bu yana GSM sektöründe cep telefonu ve aksesuarları dağıtımını ve ilgili hizmetlerin sunumu alanında faaliyet gösterdiği, bu süreç içerisinde diğer marka ve ürünlerin yanı sıra 2001 ve 2004 yılları arasında Ericsson marka cep telefonlarının da dağıtıcılığını yaptığı ve bu faaliyetlerinde üstün bir başarı gösterdiği,
 - Sony Ericsson Mobile Communications AB'nin (Sony-Ericsson) ise 2003 yılından itibaren çok satan ve satma ihtimali yüksek bulunan ürünleri yalnızca Genpa ve KVK şirketleri aracılığı ile dağıtım yoluna gittiği ve bu ürünleri kendilerine ya da diğer dağıtıcı firmalara vermekten kaçındığı,
 - Bu uygulamanın Mep İletişim de dahil olmak üzere diğer işletmeleri cep telefonu dağıtım pazarında dezavantajlı konuma getirmiş ve maddi ve manevi zarara sebebiyet vermiş olduğu,
 - 40 - Buna karşın, Mep İletişim'in ise sahip oldukları bayi ağının memnun edilmesi amacıyla 2005 yılı içerisinde en çok satan Sony-Ericsson markalı bazı ürünlerin paralel ithalatını gerçekleştirdiği,
 - Söz konusu paralel ithalatın gerçekleştirilmesinin ertesinde, Sony-Ericsson firmasına bağlı saha çalışanlarınca Mep İletişim'e olumsuz bir tavır sergilenmeye

07-16/149-49

başlandığı ve bayiler nezdinde Mep İletişim'in olumsuz eleştirilerin hedefi haline getirildiği,

- Bu olay sonucunda Mep İletişim ile Sony-Ericsson arasındaki ilişkinin durma noktasına geldiği, 2005 yılının Kasım ayından itibaren Sony-Ericsson'la ilişkilerin yeniden canlandırılması amacıyla görüşmeler başlatıldığı fakat her türlü bilgi talebinin karşılanmasına rağmen kendilerinden olumlu bir cevap alınamadığı,
- Mep tarafından Sony Ericsson'a gönderilen 5.10.2006 tarihli ihtarname ile aralarındaki sözleşme çerçevesinde ürün talep edildiği, bu olay karşısında Sony-Ericsson'un Mep İletişim'e aralarında akdedilmiş bulunan "Mobil telefon ve Aksesuarlarının Alım ve Satımına İlişkin Çerçeve Anlaşma"sının feshedildiğini bildiren bir cevap verdiği,
- Nokia'nın pazar lideri olduğu ancak adı geçen teşebbüsün pazarda hakim durumda bulunan tek teşebbüs olmadığı, Sony-Ericsson'un da içinde bulunduğu üç dört teşebbüsün sahip oldukları teknolojik üstünlük, finansal güç, ürün çeşitliliği ve müşteri bağımlılığı gibi unsurlarla pazardaki ekonomik parametreleri etkileyebilme gücüne sahip oldukları diğer bir deyişle hakim durumda buldukları ve
- Sony-Ericsson'un bu şekilde marka içi ve markalar arası rekabete zarar verdiği, Mep İletişim'e mal vermeyi reddetmek suretiyle alıcıları arasında ayrımcılık yaparak hakim durumunu kötüye kullandığı

belirtilerek konunun incelenerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.1.2007 tarih ve 689 sayı ile giren başvuru üzerine yapılan ilk inceleme sonucunda düzenlenen 14.2.2007 tarih ve 2007-2-12/İİ-07-EK sayılı İlk İnceleme Raporu, 19.2.2007 tarih, REK.0.06.00.00-110/65 sayılı Başkanlık önergesi ile 07-16 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayet dilekçesinde yer alan iddialar hakkında 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı ve başvurunun reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesinin (b) bendinde, "*Eşit durumdaki alıcılara aynı eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması...*" hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak sayılmıştır. Bu bakımdan şikayetin değerlendirilebilmesi için şikayet edilen teşebbüsün pazardaki konumu diğer bir deyişle hakim durumda bulunup bulunmadığı tespit edilmelidir.

Bu değerlendirmeye geçmeden önce başvurunun ayrımcılık iddialarını içermesi nedeniyle şikayete konu eylemlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (e) bendinde yer alan, "*münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması*" hükmü çerçevesinde de değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususuna açıklık getirmek gerekmektedir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi rekabeti sınırlayan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarını yasaklamaktadır. Dolayısıyla ayrımcı uygulamalara ilişkin hükmün uygulanabilmesi için öncelikle ayrımcılık yapılmasına temel

07-16/149-49

90 olabilecek bir işbirliği ilişkisinin bulunması gerekmektedir. Bu işbirliği ilişkisi teşebbüsler arası anlaşmalar ya da uyumlu eylemler yoluyla kurulabileceği gibi teşebbüs birliği kararları ile de kurulabilecektir. Başvuruda ise herhangi bir şekilde böyle bir iddiaya yer verilmediğinden söz konusu şikayet, Kanun'un 4. maddesinin (e) bendi hükmü çerçevesinde değerlendirilmemiştir.

Hakim durum, bir veya birden fazla teşebbüsün birlikte belirli bir pazarda rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek ekonomik parametreleri belirleyebilme gücüdür. Dolayısıyla hakim durum tespitinin yapılabilmesi, öncelikle ilgili ürün pazarının ve ilgili coğrafi pazarın belirlenmesini gerekli kılmaktadır.

100 Dosya konusu ilgili ürün pazarı "*cep telefonu ve aksesuarları pazarı*" olarak tanımlanmıştır. İlgili coğrafi pazar ise cep telefonu sağlayıcısı ve dağıtıcısı olan teşebbüslerin ilgili ürünlerin tüm Türkiye çapında satışı yapılacak şekilde üretip dağıttıkları göz önünde bulundurulduğunda "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

İlgili ürün pazarının dosya bazında gerekli olabilecek daha ayrıntılı bir araştırma ile alt pazarlara ayrılma ihtimali bulunmakla birlikte şikayetin konusu ve rekabet ihlali olduğu iddia edilen eylemlerin anlaşılması bakımından böyle bir alt sınıflandırmaya ihtiyaç bulunmamaktadır.

Dosyadaki bilgilere göre, 2006 Mayıs ayı itibarıyla cep telefonu satış pazarında markalar bazında ve satış gelirlerine göre tahmini pazar paylarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

110 **Tablo 1: Cep telefonu pazar payları: Mayıs 2006**

Markalar	Satış gelirleri pazar payı %
Nokia	64,8
Samsung	16,8
Sony/Ericsson	6,8
Motorola	5,8
Siemens	2,2
LG	1,9
Diğerleri	1,7
Toplam	100

Tablo 2: Cep telefonu pazar payları: Ocak-Mayıs 2006 arası toplam

Markalar	Satış gelirleri pazar payı %
Nokia	63,1
Samsung	17,3
Sony/Ericsson	7,2
Motorola	6,4
Siemens	3,0
LG	1,8
Diğerleri	1,2
Toplam	100

Yukarıdaki tablolardan da görüleceği üzere Nokia, cep telefonu satışı pazarında halihazırda pazar lideri olarak faaliyet göstermektedir. Nokia'nın %60'ın üzerindeki pazar payına karşın Sony-Ericsson'un pazar payı %7,5'in altında bulunmaktadır. Her ne kadar pazar payı bilgisi hakim durumun belirlenmesinde tek gösterge olmasa dahi bu konuda öncelikli olarak dikkate alınması gereken bir unsurdur. Dolayısıyla şikayet dilekçesinde ifade edildiği üzere %7,5'in altında pazar payı ile Sony-Ericsson firmasının hakim durumda bulunması mümkün görünmemektedir.

07-16/149-49

120 Rekabet hukuku uygulamalarında bir teşebbüsün sözleşme yapmayı reddetme şeklindeki davranışının rekabet ihlali olarak kabul edilebilmesi ancak söz konusu teşebbüsün hakim durumda bulunduğu tespit edilmesi ile mümkün olabilmektedir. Yukarıda da ifade edildiği üzere şikayet edilen teşebbüs olan Sony-Ericsson firmasının ise böyle bir pazar gücüne sahip olmadığı kanaatine varılmıştır.

130 Buna ek olarak Türkiye’de cep telefonu dağıtım işinde bulunan teşebbüslerin birden fazla markanın ürünlerinin dağıtıcılığını yaptığı ve 10’dan fazla orta ve büyük çaplı işletmenin bu alanda oldukça rekabetçi pazar şartları altında faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Başvuru sahibi teşebbüs olan Mep İletişim de Sony-Ericsson’un yanında Nokia ve Motorola markalı ürünlerin dağıtıcılığını yapmaktadır. Bir başka deyişle herhangi bir şekilde hakim durumda olmayan Sony-Ericsson’un başvuru sahibi firmaya mal vermeyi ya da sözleşme yenilemeyi reddetmesinin herhangi bir şekilde Mep İletişim’i zorunlu olarak pazar dışına çıkarabilecek bir etkisi bulunduğu söz edilemez.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, şikayet konusu iddialar ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.